

Maad; jeg skal heller ikke videre omtale en saadan Ordning, hvor enhver Mand stillede Soldater efter sit Hartkorn, selv om han forstrev dem fra Amerika, skjøndt der jo efter en vis Betragtning kunde være Noget deri; jeg tror, at dette vilde forandre Sagen Noget med Hensyn til Fordringen om Udviklingen af vort Forsvarsvæsen. Jeg siger, at jeg ikke skal komme dertil; thi jeg hylder den Betragtning, at enhver Mand, som har sit Hjem i vort Fædreland, baade har den Pligt og — som man har sagt — den Ret at bære Vaaben for vort Fædreland. Det er paa en Maade en personlig Skat. Med Hensyn til Pengebyrden maa det dog erkjendes, at, saalænge vi ikke have Skatterne lagte paa Stattevænen, men væsentligst paa Forbrugen, ville de, som have Mindst, ofte komme til at udøve forholdsvis det Meste, og dette maa gjøre det endnu mere betænkeligt at anstrenge den finansielle Gøne i en høiere Grad, end man ellers finder det tilbørligt. Jeg siger derfor, at de Krav, som her stilles i Udfigt, ere for store. Naar vi tage det blot sagligt, saa vil jeg sige, at de efter min Opfattelse ere fremkomne paa Grund af en Overvurdering af Forsvarsvæsenets Betydning for vort Fædrelands Bestaaen. Dernæst bliver Spørgsmaalet dette, om de Midler, som vi hidtil have anvendt, og som jo ville blive betydelig forøgede efter de Forslag, som ere stillede i Udfigt, ere blevne fordelte og anvendte paa en hensigtsmæssig Maade. Dengang vi i 1867 og 68 forhandlede om Hærløven og Flaadeløven — jeg skal ikke tale om de to sidste Aars Forhandlinger, thi da kom vi ikke saa dybt ind paa Behandlingen, at vi kunne tale om nogen fuldendt Behandling — var der mere end En af dem, der havde med denne Sag at gjøre, som med megen Betænkelighed gik bort fra den Betragtning, at der efter vort Lands Beliggenhed maatte lægges en langt større Vægt paa vort Søforsvar end den Vægt, som man havde tilkænt det ved det Lovforslag, som dengang blev vedtaget. Det, som dengang levede til denne Del, var da navnlig dette, at man ved Loven om Hærens Ordning af 6te Juli 1867 naaede det overordentlig vigtige Fremskridt, at enhver vaabenfør Mand skulde vaabenøves, et Fremskridt, for hvilket man ganste vist i mange Henseender havde Ret til at betale godt. Vi have havt den almindelige Børnepligt paa Papiret i 1849, men ogsaa kun paa Papiret. I Krigen 1849, men navnlig i Krigen 1864, da Bestanden var steget, kom Forsvarskylden gennem Stillingssvæsenet væsentligt til at ligge paa den fattige Mand i Landet. Det var dels Lodtrækningen og dels Stillingssvæsenet, som havde til Følge, at vi kaldte den fattige Indsidder og Husmand paa 35 eller 36 Aar ind under Fanerne, hvorimod vi lode unge Karle paa 22 og 23 Aar spadserer hjemme. Det er muligt, at der nu, efter den Ordning, som blev vedtagen i 1867, navnlig gennem Erfaringer fra Sessjonerne, er projekteret Adskilligt,

men der maa jo gaa nogen Tid hen, inden det kan komme til ensartede Regler. Jeg skal imidlertid ikke tale om Lovens Udførelse, men kun om dens Princip og jeg siger da, at efter Lovens Princip i 1867 ville vi vinde dette, at vi gennem 4 a 5 Aars Mandstaf ville faae en lignende Hær, som vi havde i 1864 af 13 til 14 Aars Mandstaf. Vi ville altsaa faae yngre Mænd, som man efter vore Forhold ikke kan antage have bundet sig i noget Familiebaand, Mænd, som naturlig have været øvede, og som saaledes maa antages at kunne danne en raskere og mere begejstret Hær, end man under andre Forhold kan skaffe tilveie. Der var i den dengang vedtagne og nu gjældende Lov ogsaa forskjellige andre særdeles heldige Bestemmelser, men dette var Herlen, en Herle, som dog vistnok Ingen af os vil have kastet for Svin. Selv om man kunde ønske Forholdet ordnet noget anderledes navnlig for Udbannelsens Vedkommende, har jeg dog ikke hørt Noget, som vilde gaa fra denne Grundtanke, og til Trods for, hvad der end kan siges om og imod Anvendelsen af adskillige af disse Love, hæveder jeg dog fremdeles, at der ved dem skete et væsentligt Fremskridt. Det var et Fremskridt bort fra, hvad man kalder en staaende Hær; men jeg kan ogsaa give det et andet Navn og sige, at det var et Fremskridt henimod en Folkevæbning, et Fremskridt, som man ikke den Gang kunde naae at gjøre større, bort fra det Bestaaende henimod Folkevæbning. Man naaede, at vore Befalingsmænd først skulde have tjent som Menige. Der er ganske vist efter Udførelsen Meget at sige imod de forskellige Bestemmelser, der knyttede sig dertil, som det ogsaa er antydet i Revisionsforslagene baade i det foreliggende og i de tidligere; men dette var Kærnen i den da vedtagne Lov. Skulde man naae dette og komme overens med de Vedkommende om den Udbannelse, som fandtes nødvendig, saa mente man, at man var nødt til at lægge Vægten paa Søforsvaret, det vil sige, at give saa Meget ud hertil, at det, hvis man vilde være gaaet til at udvikle Flaaden saaledes, som man ellers kunde have ønsket, vilde være blevet for dyrt og være steget os over Hovedet. Derfor blev man staaende paa det Udviklingsstrin, som man fortsatte i 1867—68. Men naar man nu opfatter det, der da skete for Hærens Vedkommende, som et Skridt henimod Folkevæbning ad den rigtige Vej, som man efter fornøjet Erfaring kunde gjøre længere eller helt ud, maa man — det er min Betragtning — med det Samme komme til at fordele de finansielle Offre paa en anden Maade mellem Hæren og Søforsvaret. Nu er der mod de Lanter, som ere komne fra Flere om Folkevæbningen, reist meget vægtige Indsigelser. (Hør!) Ja, jeg tillægger dem megen Vægt, og der var noget meget Begrundet i de Lov, der bleve fremsførte om, at Disciplinen kunde gjenindsføres i en Militær. Disse Lov var baade subjektivt meget dybtfølte og maa ogsaa i Almindelighed siges at være meget velbegrundede; jeg tvivler